

Jak radzić sobie ze stresem podczas panowania COVID-19

To normalne, że podczas kryzysu czuje się smutny, zestresowany, zdezorientowany, przestraszony lub zły.

Rozmowa z ludźmi, którym ufasz, może pomóc. Skontaktuj się ze znajomymi i rodziną.

Pamiętaj, że nie wszystko, co słyszysz o wirusie, może być prawdą.

Bądź na bieżąco i korzystaj z informacji z zaufanych źródeł, takich jak Ministerstwo Zdrowia, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), SANEPID lub Polski Czerwony Krzyż.

Zmniejsz zaniepokojenie i zdenerwowanie, ograniczając czas, jaki Ty i Twoja rodzina spędzacie na oglądaniu lub słuchaniu niepokojących relacji w mediach.

Wykorzystaj umiejętności, które w przeszłości pomogły Ci poradzić sobie z problemami, wykorzystaj je, aby radzić sobie z emocjami podczas wybuchu epidemii.

Jeśli musisz pozostać w domu, zachowuj zdrowy styl życia, w tym: odpowiednią dietę, sen, ćwiczenia i pamiętaj o kontakcie z rodziną i przyjaciółmi zarówno w domu, jak i zdalnie.

Ze wszelkimi emocjami należy radzić sobie w zdrowy sposób.

Jeśli czujesz się przygnębiony, porozmawiaj z pracownikiem służby zdrowia lub psychologiem. Zaplanuj, gdzie się udać i jak szukać pomocy zarówno medycznej, jak i psychologicznej.

www.pck.pomorze.pl

Źródło: WHO i IFRC

Czym jest **DEPRESJA**?

to choroba, a nie oznaka słabości, charakteryzuje się uporczywym smutkiem i utratą zainteresowania zajęciami, które na ogół sprawiają przyjemność

Co możesz zrobić, jeśli wydaje Ci się, że masz depresję?

Porozmawiaj z kimś, komu ufasz o tym, co czujesz. Większość z nas czuje się lepiej po rozmowie z kimś, komu na nas zależy

Zaakceptuj to, że możesz mieć depresję i dostosuj do tego swoje oczekiwania oraz to, że nie zawsze będziesz w stanie osiągać tyle, co zwykle

Poszukaj fachowej pomocy. Zacznij od zgłoszenia problemu lekarzowi rodzinnemu, pielęgniarce środowiskowej albo innemu pracownikowi opieki zdrowotnej

Przestrzegaj nawyków związanych z regularnym spożywaniem posiłków i snem

Pamiętaj, że **dzięki odpowiedniej pomocy możesz wyzdrowieć**

Zadbaj o regularną aktywność fizyczną - chociażby krótki spacer

Nie rezygnuj z zajęć, które sprawiały Ci przyjemność przed chorobą

Unikaj alkoholu lub ogranicz jego spożycie i nie używaj narkotyków - mogą one pogłębiać depresję

Nie izoluj się. Pozostawaj w kontakcie z rodziną i przyjaciółmi

Jeżeli masz myśli samobójcze, natychmiast poszukaj pomocy u innych osób

JAK OCHRONIĆ MÓZG W PANDEMII I PRZEŻYĆ KWARANTANNĘ W ZDROWIU PSYCHICZNYM?

Prof. UKSW dr hab. Katarzyna Kucharska, specjalista psychiatra, przekazuje „credo” ochrony zdrowia psychicznego

1

**MÓZG LUBI STRUKTURĘ DNIA!
ZARZĄDZAMY CZASEM
I PRIORYTETAMI!**

A zatem spróbujmy wyjść z chaosu i zorganizować się lepiej w ciągu dnia w zdrowym rytmie dobowym (np. 8.00 – pobudka; 8.15 – gimnastyka poranna; 8.30 – śniadanie; 9.00-17.00 – praca zdalna w domu z przerwą na przygotowanie i konsumpcję lunchu; wyjście do sklepu lub na spacer z psem; przygotowanie kolacji; po kolacji – czas na przyjemności; pójście spać o stałej porze).

2

**ZNAJDŹMY CZAS NA ODPOCZYNEK,
KONTAKT Z PRZYRODĄ
ORAZ PRZYJEMNOŚCI**

...(nie tylko kulinarne czy związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu), które zaktywizują nasz układ nagrody z wyrzutem dopaminy pozwalającej nam poczuć się lepiej. Zatem zaprośmy radość i pasję, otworzymy się na kreatywność oraz bądźmy w kontakcie z wewnętrznym dzieckiem (np. rozwijanie pasji muzycznych, taniec, zabawa z domownikami).

3

**NIE „PODKRĘCAJMY” W SOBIE
SPIRALI LĘKU PRZEZ NOTORYCZNE
SŁUCHANIE WIADOMOŚCI**

...z danymi epidemiologicznymi i przerażającymi nas statystykami zgonów. Wystarczy wysłuchać raz dziennie wiadomości z wiarygodnego źródła informacji (max. do 30 min.) celem śledzenia zmian we wprowadzaniu rządowych restrykcji.

4

**KŁADŹMY SIĘ SPAĆ
O STAŁYCH PORACH,
NAJLEPIEJ PRZED PÓŁNOCĄ,
I ŚPIJMY 7-8 GODZIN**

...(osoby dorosłe) w przewietrzanej sypialni. Telefon komórkowy pozostaje w odległości od miejsca snu. W razie występowania trudności w zasypianiu należy zakończyć aktywność na komputerze/smartfonie między 21.00 a 22.00, ponieważ niebieskie światło zaburza naturalny wpływ melatoniny w naszym organizmie.

5

**PRZY UTRZYMUJĄCYCH SIĘ
TRUDNOŚCIACH Z ZASYPIANIEM
- KURACJA**

Jeśli pomimo prawidłowej higieny snu trudności z zasypianiem utrzymują się, możemy się wesprzeć krótkoterminową kuracją melatoniny lub produktów ziołowych, np. walerianą, szyszkami chmielu czy melisą. Jeśli te rozwiązania są niewystarczające, należy skontaktować się z lekarzem rodzinnym lub psychiatrą.

6

**ORGANIZUJMY SOBIE
„INTERNETOWY” DETOX**

...poprzez zorganizowanie dnia lub części dnia bez korzystania z internetu czy gier komputerowych.

7

**PAMIĘTAJMY, IŻ JEDZENIE
JEST NASZYM LEKARSTWEM**

...zatem warto zadbać o dietę odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania mózgu oraz suplementację w postaci witaminy D3, magnezu i cynku.

8

ZADBAJMY O GIMNASTYKĘ

...poranną i wieczorną, ponieważ ruch stymuluje wydzielanie endorfin, które poprawiają nasze samopoczucie.

9

**ZACHĘCAM DO
STOSOWANIA TECHNIK
RELAKSACYJNYCH**

...które można łatwo odnaleźć w internecie, a których skuteczność jest potwierdzona (np.: trening autogenny Schultza czy trening Jacobsona w wersji dla dorosłych i dla dzieci). Pozwolą nam one zmniejszyć napięcie mięśni oraz ułatwić zasypianie. Innymi technikami, które polecam, są techniki uważnościowe w redukcji stresu (uważny oddech, uważne jedzenie [mindful breathing, mindful eating]) czy treningi wdzięczności (gratitude, self-compassion trainings).

JAK UNIKNAĆ 10 ZŁODZIEI ENERGII ŻYCIOWEJ

wg Dalai Lamy

NIE DAJ SIĘ WCIĄGNĄĆ
W CUDZĄ BURZĘ

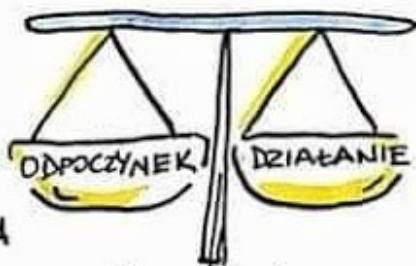
DBAJ O
CZyste KOnTO

DOTrZYMUJ
SŁOWA

RÓB TO CO SPRAWIA
CI RADOŚĆ

ZNAJDŹ RÓWNOWAGĘ

POZBAWŹ SIĘ
ZBĘDNYCH RZECZY

DBAJ O ZDROWIE

NIE TOLERUJ
TOKSYCZNYCH
SYTUACJI

AKCEPTUJ TO
NA CO NIE MASZ
WPEŁYNU

PRZEBACZAJ

To co najbardziej
motywuje by
dalej żyć i się
nie poddawać,
to świadomość,
że Twoje najlepsze
dni są ciągle
jeszcze przed Tobą.